

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Vår ref.:
10/495-5
Løpenr.:
10742/10

Saksbehandler:
Steffen Ahlquist
Tlf. dir.innvalg:
77 78 81 87

Arkiv:
A60 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
27.04.2010

HØRINGSUTTALELSE: NORDLANDSUTVALGET - TA HELE NORDLAND I BRUK

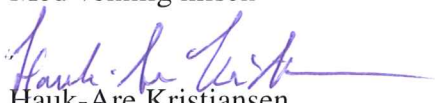
Fylkesrådet behandlet sak 75/10 *Høringsuttalelse: Nordlandsutvalget – Ta hele Nordland i bruk!* og fattet følgende enstemmige vedtak:

1. Fylkesrådet mener at den geografiske avgrensingen i mandatet fra Kunnskapsdepartementet er en fundamental svakhet som medfører at utvalget drøfter og trekker sine konklusjoner ut fra et ufullstendig grunnlag. Når utgangspunktet avgrenses til Nordland gir det en innsnevret tilnærming og forståelse av høyere utdanning i Nord-Norge som helhet. Det mangler en analyse i forhold til breddeuniversitetet i Nord-Norge – Universitetet i Tromsø, noe som klart vil være relevant i de vurderinger som gjøres.
2. Når det gjelder felles organisering av høgskolene i Nordland, trekker utvalget igjen konklusjoner innenfor det snevre mandatet som er gitt uten hensyn til stort annet enn at disse befinner seg innefor samme fylkesgrenser, noe fylkesrådet finner kritikkverdig. Samarbeidsrelasjoner og/eller sammenslåinger bør styres av faglige hensyn og ikke av grenser mellom fylkene. Institusjonene i Nord-Norges egne vurderinger, både i og utenfor Nordland fylke, bør i den sammenheng tillegges vekt.
3. På bakgrunn av mange innspill fra næringslivet og kommuner i "grenseregionen" (Sør-Troms og Nordre-Nordland) om fylkesgrensen som en utfordring for utvikling av regionen, mener fylkesrådet det vil være uheldig å bygge opp nye strukturer for høyere utdanning med denne grensen som skillelinje.
4. Fylkesrådet mener at det i nordområdesammenheng er viktig å søke samarbeid i Nord-Norge for å utnytte ressurser og kompetanse på beste måte. Et utstrakt og åpent samarbeid fra nord til sør i landsdelen vil styrke Nord-Norge totalt sett, og rapporten "Ta hele Nordland i bruk" bidrar ikke til dette.

5. Fylkesrådet tar avstand fra utvalgets vurderinger og konklusjoner og mener at rapporten "Ta hele Nordland i bruk!" ikke kan brukes som grunnlag når fremtidig struktur for høyere utdanning i Nord-Norge skal utformes.

./. Utskrift av saken følger vedlagt.

Med vennlig hilsen

Hauk-Are Kristiansen
Konst. Plansjef

Steffen Ahlquist

FYLKESRÅDSNOTAT

FYLKESRÅDSSAK NR.: 75/10

Løpenr.: 9926/10
Saknr.: 10/495-3
Ark.nr.: A60SAKSARKIV
Dato: 21.04.2010

Til: Fylkesrådet
Fra: Fylkesrådsleder

HØRINGSUTTALELSE: NORDLANDSUTVALGET - TA HELE NORDLAND I BRUK!

...

Bakgrunn:

Kunnskapsdepartementet oppnevnte Nordlandsutvalget 30. juni 2009, som avgav sin rapport – *Ta hele Nordland i bruk!* – 27. januar 2010. Rapporten er tilgjengelig på nettadressen:

http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/UH/Rapporter_og_planer/Ta_hele_Nordland_i%20bruk_100127.pdf

Utvalgets oppdrag ble gitt av Kunnskapsdepartementet etter en dialog med Nordland fylkeskommune. Oppdraget til utvalget var å utrede samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon i høyskolesektoren i Nordland. Av mandatet fremgår det at utvalget skal utrede *"hvordan struktur, samhandling og arbeidsdeling i høyskolesektoren i Nordland best kan sikre at regionen har et attraktivt høyskoletilbud preget av effektiv ressursutnyttelse og høy faglig kvalitet... Det skal vurderes ulike fremtidige modeller som kan variere i omfang fra samarbeid i nettverk til full integrasjon og sammenslåing."*

Utvalgets vurdering

Det fremgår av utvalgets vurderinger at videre vekst i verdiskapingen i Nordland er avhengig av større tilgang på personer med høy utdanning. I næringslivet vil man få et økende behov for ingeniører og andre med realfagsutdanning. Innen offentlig sektor vil særlig helse- og sosialfaglige utdanninger bli viktige i årene fremover. Det påpekes at Nordland har lav FoU-innsats pr innbygger. Utvalget mener at høyskolene i Nordland må videreutvikle og styrke de forskningsområdene der de allerede har kompetanse eller der de har særskilte fordeler. Utvalget mener dessuten at den høyere utdanningssektoren i Nordland bør ha ambisjoner om å bli nasjonalt og internasjonalt ledende på områder hvor naturgitte eller faglige forutsetninger ligger til rette for slik satsing.

Utvalget mener det er behov for en sterkere styring og samordning av utdanningstilbudene i fylket, både på grunn av et manglende overordnet perspektiv på behovene i næringslivet, i offentlig sektor og for den enkelte innbygger, og på grunn av usunn konkurranse mellom høyskolene.

Utvalget har kommet frem til at status quo i organiseringen av høyere utdanning i Nordland vil få langt større negative konsekvenser enn kostnadene med en sterkere

samling. Både Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Nesna er i en utsatt situasjon og har hatt rekrutteringsproblemer de siste årene. Dette har også ført til at særlig Høgskolen i Nesna har slitt økonomisk. Etter utvalgets syn vil en sterkere samling være bra for både Nordland og Nord-Norge.

Utvalget mener det er behov for en tydeligere arbeidsdeling og konsentrasjon mellom de ulike utdanningsmiljøene i Nordland. En felles organisasjon vil gjøre det lettere å satse ut fra en overordnet strategi, bygge opp studietilbud og FoU tilpasset søkergrunnlag, geografi og arbeidsliv og bruke ressursene på en mer effektiv måte. En tydeligere arbeidsdeling og konsentrasjon innebærer at institusjonene på enkelte områder der man har gode forutsetninger, får et større ansvar. Det betyr også at de nåværende høyskolene på enkelte områder må gi fra seg ansvar.

En tydeligere arbeidsdeling og konsentrasjon dreier seg i første rekke om en endring i den faglige organiseringen og styringen. Utvalget ønsker ikke en løsning som innebærer storstilt sentralisering av utdanninger og der all utdanningsvirksomhet innen et fag flytter til ett sted. Utvalget mener at det er viktig at det også i fremtiden er sterke akademiske miljøer både nord og sør i fylket.

Utvalgets konklusjoner

Utvalget konkluderer med at det er behov for endringer i den høyere utdanningssektoren i Nordland der blant annet desentraliserte tilbud er en viktig del av løsningen med økt satsning på studiesentre. Det er enighet om at det må være en sterkere styring og samordning av utdanningstilbudene. Utvalgets flertall (8 av 9 medlemmer) foreslår en fusjon mellom de tre høyskolene mens mindretallet tilrår en løsere tilknytning gjennom en føderasjon. Utvalget er samstemte i at det i framtida fortsatt skal være sterke akademiske miljøer i nord- og sør-Nordland. Det foreslås en modell der styring og ledelse av lærerutdanningen legges til Nesna, helse- og sosialfag til Bodø og alle teknologiutdanninger til Narvik. Øvrige fagtilbud styres fra Bodø. Det opprettes senter for fornybar energi og anvendt matematikk i Narvik og senter for fleksibel læring i Nesna.

Utvalget fastslår at det vil være en forutsetning for en vellykket utvikling at høyskolene er økonomisk i stand til å håndtere transaksjonskostnader i forbindelse med organisatoriske endringer, og at disse vil ha behov for omstillingsmidler. En annen forutsetning for en vellykket utvikling er at Nordland over tid får styrket finansiering for å utvikle nye tilbud.

Utvalget mener at forslaget innebærer en styrking av utdannings- og forskningssektoren i hele Nord-Norge, og at den dermed er viktig for nordområdesatsingen.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet finner det beklagelig at mandatet til utvalget er utformet med et så geografisk snevert nedslagsfelt, og at man ikke ser på helheten av det høyere utdanningssystemet i Nord-Norge i rapporten. En slik innfallsvinkel begrenser rapportens drøfting og konklusjoner, og man tar ikke inn over seg at utdanningsinstitusjonenes nedslagsfelt og samarbeidsstrukturer er uavhengige av fylkesgrensene. Dette fører også til manglende vurdering av hvordan andre høyere utdanningsinstitusjoner utenfor Nordlands fylkesgrenser vil bli påvirket av de grep som legges frem som løsninger i rapporten. Utvalget har ikke i særlig grad tatt for seg Universitetet i Tromsøs rolle som høyere utdanningsinstitusjon for hele Nord-Norge, og gir dermed et bilde av høyere utdanning i Nord-Norge der grunnleggende relevant informasjon er holdt utenfor.

Når det gjelder rapportens situasjonsbeskrivelse kan vi ikke se at Nordland står i en særstilling. Det problembildet som trekkes frem er på de fleste områdene dekkende også for

Troms og Finnmark på mange av variablene. Det vil for eksempel ikke være bare Nordland som har behov for ingeniører, men hele Nord-Norge, og studietilbudet i Narvik har derfor betydning langt ut over Nordland fylkes grenser. Fylkesrådet ser med bekymring på at utvalget i denne type problemstillinger holder seg snevert til mandatet, og ikke setter problemstillingene i et landsdelsperspektiv.

Fylkesrådet registrerer også at både Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Nesna uttrykker skepsis til henholdsvis mandatets snevre geografiske omfang og manglende perspektiv på institusjonenes samarbeidsrelasjoner med Universitetet i Tromsø.

Fylkesgrensene er ikke velegnede redskap for å definere samarbeidsrelasjoner for universiteter og høyskoler. Kommuner, næringsforeninger og andre i ”grenseområdet” – Hålogalandsregionen mellom Nordland og Troms, har i ulike sammenhenger påpekt de utfordringer som skapes av fylkesgrensen. Fokuset burde derfor være hvordan man bygger ned slike barrierer fremfor hvordan man skal bygge dem opp, som denne rapporten i sin ytterste konsekvens legger opp til. Universitetet i Tromsø samarbeider nært med både Nesna og Narvik og det vil være viktig at dette samarbeidet ikke ”lukkes” gjennom en omorganisering av studietilbudet i Nordland spesielt.

...

Innstilling:

...

1. Fylkesrådet mener at den geografiske avgrensingen i mandatet fra Kunnskapsdepartementet er en fundamental svakhet som medfører at utvalget drøfter og trekker sine konklusjoner ut fra et ufullstendig grunnlag. Når utgangspunktet avgrenses til Nordland gir det en innsnevret tilnærming og forståelse av høyere utdanning i Nord-Norge som helhet. Det mangler en analyse i forhold til breddeuniversitetet i Nord-Norge – Universitetet i Tromsø, noe som klart vil være relevant i de vurderinger som gjøres.
2. Når det gjelder felles organisering av høgskolene i Nordland, trekker utvalget igjen konklusjoner innenfor det snevre mandatet som er gitt uten hensyn til stort annet enn at disse befinner seg innefor samme fylkesgrenser, noe fylkesrådet finner kritikkverdig. Samarbeidsrelasjoner og/eller sammenslåinger bør styres av faglige hensyn og ikke av grenser mellom fylkene. Institusjonene i Nord-Norges egne vurderinger, både i og utenfor Nordland fylke, bør i den sammenheng tillegges vekt.
3. På bakgrunn av mange innspill fra næringslivet og kommuner i ”grenseregionen” (Sør-Troms og Nordre-Nordland) om fylkesgrensen som en utfordring for utvikling av regionen, mener fylkesrådet det vil være uheldig å bygge opp nye strukturer for høyere utdanning med denne grensen som skillelinje.
4. Fylkesrådet mener at det i nordområdesammenheng er viktig å søke samarbeid i Nord-Norge for å utnytte ressurser og kompetanse på beste måte. Et utstrakt og åpent samarbeid fra nord til sør i landsdelen vil styrke Nord-Norge totalt sett, og rapporten ”Ta hele Nordland i bruk” bidrar ikke til dette.

5. Fylkesrådet tar avstand fra utvalgets vurderinger og konklusjoner og mener at rapporten ”Ta hele Nordland i bruk!” ikke kan brukes som grunnlag når fremtidig struktur for høyere utdanning i Nord-Norge skal utformes.

...

Tromsø, 26.04.10

Pia Svensgaard
Fylkesrådsleder